

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

เป็นที่ทราบกันดีว่าปัญหาแวดล้อมปัจจุบันทางเศรษฐกิจ อาทิเช่น ปัญหาการขึ้นราคาน้ำมันของประเทศผู้ส่งน้ำมันออก การลดค่าเงินดอลลาร์ ภาวะเงินเฟ้อในขณะเดียวกันก็เกิดภาวะเศรษฐกิจซบเซา มูลเหตุเหล่านี้มีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของไทยเป็นอย่างมาก ทำให้ประเทศไทยประสบปัญหาอัตราการขยายตัวในด้านการนำสินค้าเข้าเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย ในขณะที่เดียวกันอัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกกลับลดลง ทำให้ปัญหาดุลการค้าและดุลการชำระเงินขาดดุลทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น การเกิดภาวะเงินเฟ้อเนื่องจากการขึ้นราคาน้ำมันทำให้สินค้าต่าง ๆ ภายในประเทศเพิ่มขึ้นในขณะที่รายได้คงที่ ทำให้การครองชีพสูงขึ้นและอาจทำให้มาตรฐานการครองชีพของประชาชนโดยทั่วไปต่ำลง

ในทางการเมืองจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง เช่น เวียดนาม ลาว เขมร จากการปกครองแบบเสรีประชาธิปไตยเป็นการปกครองโดยใช้ลัทธิสังคมนิยม การเข้าแทรกแซงของต่างประเทศบางประเทศทำให้เกิดสงครามในเขมร การปะทะกันบริเวณชายแดนของเวียดนาม การปฏิวัติในอิหร่าน ซึ่งก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนถึงเรื่องปัญหาน้ำมันอย่างรุนแรง ฯลฯ เป็นต้น จากปัญหาภาวะแวดล้อมในทางเศรษฐกิจและการเมืองตั้งที่กล่าวมาแล้ว กระทบกระเทือนถึงความมั่นคงทางการเมืองในการที่จะรักษาเสรีภาพและความเป็นกลาง และทำให้ภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไป

ฉะนั้น การที่ประเทศไทยจะอยู่โดดเดี่ยวในขณะนี้ย่อมไม่เป็นที่ปลอดภัยแก่ประเทศชาติ การรวมกลุ่มกันหลาย ๆ ประเทศ ย่อมมีความมั่นคงและปลอดภัยกว่า ซึ่งประเทศไทยก็ได้มีการรวมกลุ่มกับประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ เป็นสมาคมอาเซียนอยู่แล้ว จนถึงปัจจุบันการดำเนินงานของอาเซียนนับเป็นที่ 11 แล้ว แต่ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ยังไม่ก้าวหน้าไปเท่าที่ควร และยังมีอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย ดังนั้น จึงควรที่จะได้มีการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ อย่างแท้จริง โดยเฉพาะทางด้านการค้าและเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นปัญหาหลักที่จะทำให้ความร่วมมือกันระหว่างกลุ่มอาเซียนดำเนินไปได้อย่างตลอดรอดฝั่ง และการกำหนดหน้าที่ของประเทศไทย เพื่อให้ประเทศไทยและประเทศสมาชิกอื่น ๆ สามารถที่จะใช้ประโยชน์จากการรวมกลุ่มให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาของสมาคมอาเซียน และความจำเป็นของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ที่จะต้องรวมตัวกันขึ้นเป็นกลุ่ม องค์กร และการดำเนินงานของสมาคมอาเซียน ความสัมพันธ์และความร่วมมือทางเศรษฐกิจภายในกลุ่มสมาชิกอาเซียนด้วยกัน และระหว่างกลุ่มอาเซียนกับประเทศอื่น ๆ ภายนอกกลุ่ม ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ
2. เพื่อศึกษาถึงผลที่ประเทศไทยจะได้รับทางเศรษฐกิจจากกรณีที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอาเซียน ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ
3. เพื่อศึกษาและกำหนดแนวทางหรือนโยบายที่กลุ่มประเทศอาเซียนควรดำเนินการในอนาคตเพื่อความเจริญก้าวหน้า ความมั่นคงของสมาคมอาเซียน และผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิกภายในกลุ่มฯ
4. เพื่อศึกษาและกำหนดแนวทางหรือนโยบายที่ประเทศไทยพึงปฏิบัติต่อประเทศสมาชิกฯ และประเทศหรือกลุ่มประเทศภายนอกสมาคมอาเซียน เพื่อประโยชน์ของประเทศไทย และผลประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

แนวเหตุผลทฤษฎีที่สำคัญหรือสมมุติฐาน

เนื่องจากสมาคมอาเซียนได้เริ่มตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลากว่า 10 ปี ได้มีการดำเนินงานโดยความร่วมมือกันระหว่างกลุ่มสมาชิกสมาคมอาเซียนเอง และระหว่างประเทศอาเซียนกับประเทศหรือกลุ่มประเทศนอกสมาคมอาเซียน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สื่อสารมวลชน และทางการเมือง ในอันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อประเทศสมาชิกแต่ละประเทศโดยส่วนรวม

ประเทศไทยในฐานะที่เป็นประเทศสมาชิกของสมาคมอาเซียนประเทศหนึ่ง จึงควรจะได้ทราบถึงผลที่ประเทศไทยได้รับในระยะเวลาที่ผ่านมา และพึงจะได้รับในอนาคตนั้น เป็นไปตามคาดว่าจะได้รับหรือไม่ มีข้อบกพร่องหรืออุปสรรคอย่างไรและควรแก้ไขอย่างไรบ้าง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของประเทศในการดำเนินงานร่วมกันภายในกลุ่มประเทศสมาชิก และกับประเทศภายนอกกลุ่มประเทศสมาชิก อันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย ประเทศสมาชิกโดยส่วนรวม และความเข้มแข็งมั่นคงยิ่งขึ้นของสมาคมอาเซียน

วิธีการดำเนินการ

1. ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ความเป็นมา การดำเนินงานและผลการดำเนินงานของสมาคมอาเซียน ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก ผลที่ประเทศไทยได้รับและพึงจะได้รับในปัจจุบันและในอนาคต ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ

- ก) จากบทความ บทวิจารณ์ หนังสือ เอกสาร วารสาร และสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ
- ข) จากการสอบถามความคิดเห็นเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง อาทิเช่น เจ้าหน้าที่กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นต้น ที่มีหน้าที่รับผิดชอบทุกระดับชั้น

2. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 มาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ได้กล่าวไว้
แล้วข้างต้น โดยอาศัยหลักทฤษฎีทางด้านเศรษฐศาสตร์ การผลิตและการตลาด
ประโยชน์ที่จะได้รับ

จากผลของการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะทำให้ทราบถึงความสำคัญและประโยชน์
ของอาเซียนที่มีต่อประเทศไทย และกลุ่มประเทศสมาชิกอื่น ๆ ประเทศอื่น ๆ ภายนอกกลุ่ม
สมาคมอาเซียน การดำเนินงานและผลการดำเนินงานของสมาคมอาเซียน ปัญหาและอุปสรรค
ในการดำเนินงานที่สมาคมอาเซียนกำลังประสบอยู่

ผลการวิจัยนี้จะช่วยชี้ช่องทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและ
เป็นแนวทางปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบันและอนาคต เพื่อผลประโยชน์ของประเทศไทย
ผลประโยชน์โดยรวมของประเทศสมาชิก และความก้าวหน้ามั่นคงของสมาคมอาเซียน